

משרד המשפטים

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2020

משרד המשפטים

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2020

תוכן הענינים

עמוד

2	דוח רואי החשבון המבקרים
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על הביצוע הכספי
5	דוחות על השינויים בגרעון
6	דוחות על תזרימי המזומנים
7-26	באורים לדוחות הכספיים
27	דוחות על ביצוע תקציב והתאמת עודפים (בלתי מבוקרים)

דוח רואי החשבון המבקרים לחשב הכללי של ממשלת ישראל על הדוחות הכספיים של**משרד המשפטים**

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של משרד המשפטים (להלן – "המשרד") לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019 ואת הדוחות על הביצוע הכספי, הדוחות על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הנהלת המשרד. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי המנכ"ל והחשב של המשרד וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של המשרד לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019 ואת הביצוע הכספי, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית והוראות התכ"ם בנושא חשבונאות ממשלתית.

ליאון, אורליצקי ושות'
רואי חשבון

11 באפריל 2021

ליום 31 בדצמבר		באור	
2019	2020		
אלפי ש"ח			
1,689	1,431	3	נכסים שוטפים:
64,417	56,265	4	פקדונות
6,619	16,131	5	חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין
2,923	2,409	6	חייבים בגין עסקאות חליפין
75,648	76,236		חייבים ויתרות חובה אחרים
54,858	56,814	7	נכסים לא שוטפים:
101,949	91,900	8	יתרות חובה לזמן ארוך
287,590	294,670	9	רכוש קבוע, נטו
444,397	443,384		נכסים בלתי מוחשיים, נטו
520,045	519,620		
144,021	128,073	10	התחייבויות שוטפות:
189,893	200,475	11	זכאים ויתרות זכות
333,914	328,548		התחייבויות בגין תמיכות
199,305	210,097	12	התחייבויות לא שוטפות:
12,565	21,451	13	התחייבות בגין סיום יחסי עובד - מעביד
211,870	231,548		הפרשה לתביעות משפטיות
(25,739)	(40,476)		גרעון בנכסים נטו
520,045	519,620		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

 סיגל פוני
 חשבת משרד
 המשפטים

 סיגל יעקבי
 מ"מ מנכ"ל משרד
 המשפטים

11 באפריל 2021
 תאריך אישור
 הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020		
אלפי ש"ח		באור	
הכנסות			
הכנסות מעסקאות שאינן חליפין:			
1,426,675	1,573,158		הכנסות מתקציב
699,314	648,578	14	הכנסות מאגרות
121,666	119,155	15	הכנסות מהעברות
588	10,527	16	הכנסות אחרות
<u>2,248,243</u>	<u>2,351,418</u>		
5,373	5,145	17	הכנסות מעסקאות חליפין
<u>2,253,616</u>	<u>2,356,563</u>		סה"כ הכנסות
הוצאות			
1,244,439	1,305,914	18	שכר עבודה והטבות לעובדים
* 336,160	373,557	19	תמיכות
58,780	47,871		הוצאות השתתפות
* 440,846	482,945	20	הוצאות תפעוליות
* 176,906	174,130	21	הוצאות הנהלה וכלליות
17,143	5,256		פרסום ויחסי ציבור
4,461	3,036		הוצאות מימון, נטו
<u>2,278,735</u>	<u>2,392,709</u>		סה"כ הוצאות
<u>(25,119)</u>	<u>(36,146)</u>		גרעון לשנה

* סווג מחדש.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

<u>סה"כ</u>	
<u>אלפי</u>	
<u>ש"ח</u>	
(18,947)	יתרה ליום 1 בינואר 2019
21,525	קרן הון בגין פנסיה תקציבית
(3,198)	השפעה מצטברת בגין שנים קודמות
<u>(25,119)</u>	גרעון נטו לשנה
<u>(25,739)</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
21,409	קרן הון בגין פנסיה תקציבית
<u>(36,146)</u>	גרעון נטו לשנה
<u>(40,476)</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
(25,119)	(36,146)
123,608	112,846
98,489	76,700

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

גרעון לפי הדוח על הביצוע הכספי
ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת - נספח א'
מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה:

רכישת רכוש קבוע
רכישת נכסים בלתי מוחשיים
מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(21,249)	(17,897)
(77,240)	(58,803)
(98,489)	(76,700)
-	-
-	-

ההתאמות הדרושות להצגת תזרים המזומנים מפעילות שוטפת - נספח א'

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
73,760	79,588
(3,198)	-
21,525	21,409
3,202	81
95,289	101,078

הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים:

פחת והפחתות
השפעה מצטברת בגין תיקון רכוש קבוע
הוצאות בגין פנסיה תקציבית - רישום כנגד קרן הון
הוצאות בגין גריעת רכוש קבוע

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

גידול בפקדונות
קיטון (גידול) בחייבים ויתרות חובה
קיטון ביתרות חובה לזמן ארוך
גידול (קיטון) בזכאים ויתרות זכות
גידול בהתחייבויות בגין תמיכות
גידול בהתחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד
גידול (קיטון) בהפרשה לתביעות משפטיות

218	258
933	(846)
(8,373)	(1,956)
9,172	(15,948)
6,155	10,582
22,828	10,792
(2,614)	8,886
28,319	11,768
123,608	112,846

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1 - כללי

א. רקע

משרד המשפטים הוא משרד מטה מרכזי של ממשלת ישראל הפועל לעשיית צדק ולשירות הציבור בתחום המשפט בהתאם למדיניות הממשלה, תוך הגנה על שלטון החוק, על זכויות האדם ועל ערכי היסוד של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, שבה הכול שווים בפני החוק.

המשרד אמון על שורה ארוכה של נושאים ותחומי פעילות משפטיים ומקצועיים שונים, ובין תפקידיו העיקריים:

- ארגון מערכות בתי המשפט, בתי הדין וההוצאה לפועל
- הכנת נוסח החקיקה הממשלתית, ליווי החקיקה הפרטית ופרסום הרשומות
- ייעוץ משפטי לממשלה ולמשרדיה
- אכיפת החוק הפלילי באמצעות מערכת התביעה הכללית
- ייצוג המדינה בפני ערכאות שיפוטיות ומעין שיפוטיות
- ביצוע חוקים ששר המשפטים ממונה על ביצועם, ובכלל זה מתן שירותים משפטיים ואסדרה בתחומים משפטיים ומקצועיים מגוונים

במשרד המשפטים נכללים, בין היתר, היחידות והמערכים הבאים: הייעוץ המשפטי לממשלה ומחלקת ייעוץ וחקיקה, פרקליטות המדינה, הסיוע המשפטי האזרחי, הסנגוריה הציבורית, אגף האפוטרופוס הכללי וכונס הנכסים הרשמי, אגף רישום והסדר מקרקעין, אגף שומת מקרקעין, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, רשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, רשות להגנת הפרטיות, רשות הפטנטים, רשות התאגידים, נציבות תלונות הציבור על שופטים, נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, בתי הדין השרעיים, בתי הדין הדתיים הדרוזיים, מחלקת חנינות, מערכת רישומות, בתי הדין המינהליים לפי חוק הכניסה לישראל, מינהל הוועדה הציבורית לקביעת ייעודם של עיזבונות לטובת המדינה, יחידה לענייני העדות הנוצריות, המרות דת וברית הזוגיות, היחידה הממשלתית לחופש המידע, יחידת תיאום המאבק בסחר בבני אדם, יחידת תאום המאבק בגזענות, יחידת הממונה על העזרה המשפטית מול המועצה הפלסטינית, יחידת הממונה על בירור תלונות נחקרים בשירות הביטחון הכללי וכן יחידות מטה הנהלת המשרד.

המשרד אמון על הסדרה ורישוי מקצועות בתחומים משפטיים ומקצועיים שונים ובהם רואי חשבון, מתווכים במקרקעין, שמאי מקרקעין, חוקרים פרטיים, שירותי שמירה, נוטריונים, עורכי פטנטים וטוענים שרעיים.

שר המשפטים אחראי על-פי חוק על מינהל בתי המשפט באמצעות הנהלת בתי המשפט שהינה יחידת סמך, וכן על רשות האכיפה והגביה שאף היא יחידת סמך במסגרתה פועלים מערכת ההוצאה לפועל והמרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות. יחידות הסמך האמורות פועלות באופן עצמאי ומקיימות דיווח כספי נפרד ולפיכך אינן נכללות בדוחות כספיים אלו.

ב. פעילות אגף האפוטרופוס הכללי וכונס הנכסים הרשמי

אגף האפוטרופוס הכללי וכונס הנכסים הרשמי במשרד (להלן - "האפוטרופוס הכללי"), עוסק בין השאר בניהול נכסים עזובים, ניהול כספי נעדרים, ניהול רכוש מחולט, ניהול כספי פושטי רגל וחברות בפירוק, ניהול כספי קטינים, יתומים וניהול עיזבונות לטובת המדינה. האפוטרופוס הכללי מנהל בעיקרו כנאמן כספים של אנשים פרטיים, שאינם כספים של המדינה. למשרד המשפטים אין יכולת להתוות את הפעילות של האפוטרופוס הכללי ולפיכך עיקר הנתונים הכספיים של האגף לא מאוחדים בדוח זה.

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

המשרד	-	משרד המשפטים
הממשלה	-	ממשלת מדינת ישראל.
החשב הכללי	-	אגף החשב הכללי במשרד האוצר.
שווי הוגן	-	הסכום שבו ניתן להחליף נכס, או לסלק התחייבות, בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת.
הוראות תכ"ם	-	הוראות תקנון כספים ומשק המתפרסמות על ידי החשב הכללי, המסדירות התנהלות תקינה בנושא כספים ומשק, והמחייבות כל גוף או גורם במגזר הממשלתי לפעול על פיהן.

באור 1 - כללי (המשך)

ד. משבר הקורונה

בסוף שנת 2019 התפרץ נגיף הקורונה (COVID-19) בסין והחל להתפשט למדינות נוספות רבות בעולם, כולל ישראל. ביום 11 במרץ 2020 ארגון הבריאות העולמי הכריז על התפרצות נגיף הקורונה כמגיפה עולמית. מגיפה זו הביאה, בשנת 2020 ועד למועד אישור הדוחות הכספיים, לירידה בהיקפי הפעילות הכלכלית באזורים רבים בעולם, כולל בישראל. המדינה ומשרדי הממשלה ממשיכים לעקוב באופן שוטף אחר ההתפתחויות בארץ ובעולם בהקשר זה, בשים לב להנחיות הממשלה המתפרסמות מעת לעת, ובוחנים את השפעות התפשטות הנגיף במישורים שונים מעבר למישור הבריאותי, לרבות במישור הכלכלי, החברתי והארגוני.

בחודש דצמבר 2020 החל במדינת ישראל מבצע חיסונים הדרגתי שנמשך בשנת 2021 ומטרתו חיסון כלל האוכלוסייה לצורך בלימת המגיפה בישראל.

להתפשטות נגיף הקורונה בישראל ישנן השלכות רוחביות על פעילות הכלכלית של המדינה, המשפיעות על תקציב ופעילות כלל משרדי הממשלה.

בהיבט הפעילות של המשרד, להתפשטות נגיף הקורונה ישנה השפעה על יכולת המשרד לעמוד ביעדים שהוגדרו עבורו ועל הקצאת המשאבים לפעילויות השונות של המשרד.

במישור הארגוני, לאור אישור התקנות לשעת חירום וההנחיות הנגזרות מהן, חל צמצום בכוח האדם אשר עובד במשרדים השונים. חלק מכוח האדם שעובד מגיע למשרדים וחלקו עבר למתכונת של עבודה מהבית.

להלן דוגמאות לפעילויות המשרד אשר הושפעו ממשבר הקורונה, פעילויות שהוקדשו לטיפול במשבר והשפעתן על הדוחות הכספיים של המשרד לשנת 2020:

1. ועדת ערר לענייני קורונה-השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים-בית הדין הוקם במשרד המשפטים בשנת 2020 במסגרת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התשי"ף-2020 ומאפשר לבעלי עסקים שמחזור פעילותם נפגע בשל התפשטות נגיף הקורונה, ואשר הגישו בקשה לרשות המסים לקבל מענק בגין 'הוצאות קבועות' אך בקשתם נדחתה או אושרה חלקית - להגיש ערר על החלטת רשות המסים בהשגה על קביעה זו.

2. ועדת ערר על החלטת שירות התעסוקה לפי חוק מענק לעידוד תעסוקה - בית הדין הוקם בשנת 2020 במשרד המשפטים מכוח חוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), תשי"ף-2020. בבית הדין נדונים עררים על החלטות מנהל שירות התעסוקה בעניין מתן מענק לעידוד תעסוקה בשל משבר הקורונה, הניתן, על פי תנאי זכאות והכללים שנקבעו בחוק.

3. הרחבת יכולת עבודה מרחוק - על מנת להרחיב את היכולת של עובדי המשרד לעבוד מרחוק בחירום רכש המשרד רישיונות תוכנה בין היתר תוכנות לחיבור מרחוק ותוכנות גישה. בנוסף רכש המשרד ציוד קצה כדוגמת מחשבים ניידים, מסכים ומצלמות.

4. עמידה בנהלי התו הסגול - לצורך שמירה על בריאות העובדים ועמידה בנהלי משרד הבריאות רכש המשרד מחיצות, ציוד חיטוי ומסיכות.

יצוין כי קיימות השפעות נוספות של משבר הקורונה על פעילות המשרד והקצאת המשאבים בשנת הדוחות.

להערכת המשרד, מאחר ומדובר באירוע משמעותי ומתפתח, להמשך התפשטות הנגיף או בלימתו עשויות להיות השפעות נוספות, לרבות השפעות מהותיות, בהיבטים האמורים לעיל ואף בהיבטים נוספים.

באור 1 - כללי (המשך)

ה. תקציב המשכי

שנת 2020 התנהלה ללא תקציב מאושר (להלן: "תקציב המשכיי").

על פי סעיף 3ב לחוק יסוד: משק המדינה, במצב זה חלות מגבלות שנתיות וחודשיות על היקף ההוצאה המותרת. האתגר בניהול התקציב ההמשכי התעצם עם התפשטות נגיף הקורונה בישראל והצורך בהקצאת משאבים מתאימים להתמודדות עם המשבר.

שנת 2021 החלה אף היא ללא תקציב מאושר ונכון למועד עריכת הדוחות הכספיים המשרד מתנהל במתכונת של תקציב המשכי.

להתנהלות תקציבית במתכונת זו, השלכות על פעילות המשרד, הקצאת התקציב ועל יכולת המשרד לעמוד ביעדים השוטפים שהוגדרו לו.

מועד הבחירות לכנסת ה-24 נקבע ליום 23 במרץ 2021 ולכך משמעויות לגבי מועד הרכבת הממשלה ואישור תקציב עבור שנת 2021.

לפרטים נוספים אודות הקצאת המשאבים התקציביים ופעילויות המשרד בשנת 2020 – ראה את נספח התקציב.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים:

1. הצהרה לגבי יישום תקני חשבונאות ממשלתיים

הדוחות הכספיים של המשרד (להלן: "הדוחות הכספיים") ערוכים בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים המפורסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית ובהתאם להוראות התכ"ם. תקנים אלה מבוססים על תקני חשבונאות בינלאומיים למגזר הציבורי (להלן "IPSAS") המפורסמים על ידי הוועדה הבינלאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (להלן "IPSASB").

2. בסיס המדידה ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט נכסים והתחייבויות שונים המוצגים על בסיס מדידה אחר, כמפורט בבאורים לדוחות הכספיים. עיקרי המדיניות החשבונאית המתוארים להלן, יושמו באופן עקבי ביחס לכל השנים המוצגות.

3. שימוש באומדנים

בעת הכנתם של הדוחות הכספיים, עריכתם והצגתם על פי כללי החשבונאות המקובלים, נדרשת הנהלת המשרד להשתמש בשיקול דעת, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות. מעצם טיבם של אומדנים והנחות, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת המשרד להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול הדעת בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים, וכן על הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

מידע בדבר הנחות שהניח המשרד לגבי העתיד וגורמים עיקריים אחרים לחוסר ודאות בקשר לאומדנים, שקיים סיכון משמעותי שתוצאתם תהייה תיאום מהותי לערכים בספרים של נכסים והתחייבויות במהלך שנת הכספים הבאה, נכלל בביאורים הבאים:

(א) אורך חיים שימושיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כאמור בבאור 2' ח' בדבר רכוש קבוע ובבאור 2' ט' בדבר נכסים בלתי מוחשיים, הנהלת המשרד בוחנת בכל תקופת דיווח שנתית את אומדן אורך החיים השימושיים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר. שינויים בהערכות הנהלת המשרד עשויים להשפיע מהותית על הערכים בספרים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ועל הוצאות הפחת/הפחתה הנזקפות לדוח על הביצוע הכספי.

(ב) הכנסות לקבל מחובות אגרות רשם החברות והשותפויות

המשרד מכיר בהכנסות לקבל בגין אגרות רשם החברות והשותפויות בגין השנים שקדמו לתאריך הדיווח, וזאת בהתאם להערכות המתבססות על ניסיון העבר בגין גבייה בתקופות מאוחרות לתקופה בגינה נגבית האגרה ובהתאם לגבייה בפועל לאחר תאריך הדיווח בגין תקופות קודמות. ראה גם באור 4.

(ג) הפרשות בגין התחייבויות לתשלום לנותני שירותים בסנגוריה הציבורית ובסיוע המשפטי

בהעדר רישום פנימי לגבי ההתחייבויות לעורכי דין חיצוניים לתאריך הדיווח, המשרד אומד את סכום ההתחייבויות בגין שירותים שניתנו על ידי גורמים חיצוניים (בעיקר עורכי דין חיצוניים), על בסיס תשלומים ששולמו לאחר תאריך הדיווח בגין שירותים שניתנו לפני תאריך הדיווח, ובהתאם לניסיון העבר לגבי תשלומים שצפוי שישולמו בגין שירותים אלו.

(ד) התחייבויות תלויות והפרשה לתביעות משפטיות

הנהלת המשרד, בהסתמך על חוות דעתם של היועצים המשפטיים של המשרד, קובעת את סיכויי תביעות משפטיות שהוגשו כנגד המשרד, במידת האפשר, ועל פיהם נאמד הסכום אותו יש לכלול בהפרשה בדוחות הכספיים. הערכות אלה מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון העבר. תוצאות התביעות בפועל עלולות להיות שונות מהערכות אלה דבר שעשוי לגרום לביטול או יצירת הפרשה בגין תביעה. לפרטים נוספים ראה באור 13.

4. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי של המשרד הינו שנה. לפיכך, הנכסים השוטפים וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתקופת המחזור התפעולי העוקבת.

ב. מטבע הפעילות

הדוחות הכספיים מוצגים בשי"ח, שהינו מטבע הפעילות של המשרד, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית שבה פועל המשרד ואת עסקותיו.

ג. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת באופן ספציפי בגין חובות מזהים אשר, לדעת הנהלת המשרד, גבייתם מוטלת בספק. המשרד רושם בדוחות על הביצוע הכספי בסעיף "חובות מסופקים" את הסכומים בגין שינוי ההפרשה לחובות מסופקים או גבית חוב שהוכר כאבוד בשנים קודמות.

ד. הפרשות

הפרשות מוכרות בדוחות הכספיים כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: קיימת למשרד מחויבות (משפטית או משתמעת) בהווה כתוצאה מאירועי העבר, צפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות או פוטנציאל שירות כדי לסלקה וניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות.

הסכום המוכר כהפרשה, הינו האומדן הטוב ביותר של הוצאה הנדרשת לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. כאשר ההשפעה של ערך הזמן הינה מהותית, סכום ההפרשה יימדד לפי הערך הנוכחי של היציאות החזויות לסילוק המחויבות. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן. סכום התיאום מוכר כהוצאות ריבית.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: למשרד קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי המשרד יידרש למשאביו הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן.

ו. פיקדונות בנאמנות

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר המוחזקים בנאמנות עבור צד ג' ואשר קיימת מגבלה לגבי אופן השימוש בהם. הפיקדונות מוצגים בהתאם לתנאי הפקדתם (ראה באור 3).

ז. הכנסות לקבל

הכנסות לקבל אשר נכללו בדוח על המצב הכספי, נובעות בעיקר מאגרות תקופתיות של רשות החברות והשותפויות אשר נוצרה זכאות לקבלן בשנת הדו"ח ובשנים שקדמו לה, ואשר התשלום בפועל בגינן צפוי להתקבל בשנים הבאות, בהתאם להערכת ההנהלה. הערכת סכום לקבל זה כרוכה במרכיב של אי ודאות (ראה באור 4).

ח. רכוש קבוע

1. הכרה ומדידה

רכוש קבוע מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן לייחסן במישרין לרכישת רכוש קבוע או להקמתו לשם הבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה. כאשר נכס מתקבל ללא עלות, או בעלות סמלית, עלותו היא שוויו ההוגן במועד קבלתו.

בתקופות שלאחר ההכרה לראשונה פרטי רכוש קבוע נמדדים לפי עלותם בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו (ראה באור 2).

רווח או הפסד הנובע מגריעת פריט רכוש קבוע ייקבע כהפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הפריט, וירשם כהכנסות או הוצאות, לפי העניין, בדוח על הביצוע הכספי.

2. עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע ועלויות עוקבות אחרות מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית או פוטנציאל השירות הגלומים בפריט תזרום למשרד וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך היחסי של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

3. פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר שלו.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שבו התכוונה ההנהלה.

פחת נזקף לדוח על הביצוע הכספי, בעיקר, לפי שיטת הקו הישר על פי אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק משמעותי מפריטי הרכוש הקבוע. מאחר ושיטה זאת משקפת את דפוס צריכת ההטבות הכלכליות העתידיות או את פוטנציאל השירות הגלומים בנכס. שיפורים במושכר מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת השכירות לבין אורך החיים השימושי של הנכס.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

- חומרה ומחשבים 3 שנים
- ציוד וריהוט משרדי 6-14 שנים
- שיפורים במושכר 10 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

ט. נכסים בלתי מוחשיים

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, הניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. נכס ניתן לזיהוי אם הוא ניתן להפרדה או שנובע מהסדרים מחייבים (לרבות זכויות חוזיות או זכויות משפטיות אחרות), וזאת מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהמשרד או מזכויות וממחויבויות אחרות.

1. הכרה לראשונה

נכס בלתי מוחשי שנרכש על ידי המשרד, מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן לייחסן במישרין להכנת הנכס הבלתי מוחשי לשימוש המיועד. נכסים בלתי מוחשיים שנרכשו במסגרת עסקה שאינה חליפין ימדדו בהתאם לשוויים ההוגן במועד העסקה.

2. פיתוח

פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. עלויות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית או פוטנציאל שירות עתידי מהמוצר ולמשרד כוונה, יכולת ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.

עלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות את שכר העבודה הישיר. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

3. מדידה עוקבת

נכס בלתי מוחשי מוצג לפי עלות בניכוי כל הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו, יתר העלויות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

4. הפחתה

סכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים לפי שיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה מוכרות כהוצאות בדוח על הביצוע הכספי.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים במשרד אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלו, כגון עלויות פיתוח, נבחנים לירידת ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

- תוכנות מחשבים 3-12.5 שנים (בעיקר 10-12.5 שנים)

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. ירידת ערך נכסים

המשרד בוחן את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. הסכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה לבין שווי השימוש.

שווי השימוש של נכסים מניבים מזומנים (נכסים שמטרת החזקתם העיקרית היא להניב תשואה מסחרית) הוא הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, החזויים לנבוע מהשימוש המתמשך בנכס ומימושו בסוף חייו השימושיים. שווי השימוש של נכסים שאינם מניבים מזומנים הוא הערך הנוכחי של יתרת פוטנציאל השירות של הנכס. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס מניב מזומנים שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע הסכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסד מירידת ערך יוכר מיידית בדוח על הביצוע הכספי.

הפסד מירידת ערך של נכס, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. ביטול הפסד כאמור נזקף לדוח על הביצוע הכספי.

יא. תמיכות

תמיכות הן הטבות לרווחת הציבור המסופקות על ידי המשרד, שעבורן הוא אינו מקבל תמורה ישירה ממקבלי אותן הטבות, השווה בקירוב לערכם של הסחורות והשירותים שסופקו.

התמיכות נרשמות כהתחייבות בדוחות הכספיים בתקופה בה התרחשו האירועים שיצרו את התמיכה, כל עוד מתקיימים כל אלה:

1. למשרד יש מחויבות קיימת בגין התמיכה כתוצאה מאירוע מהעבר;
2. צפוי כי ידרש תזרים של משאבים החוצה בגין המחויבות; וכן
3. ניתן לאמוד את סכום התמיכה באופן מהימן.

התמיכות הניתנות על ידי המשרד הינן:

1. **סיוע משפטי בנושאים אזרחיים למבקשים מעוטי יכולת**
תמיכה זו מוענקת על ידי הסיוע המשפטי (האזרחי) הפועל מכוח חוק הסיוע המשפטי התשל"ב-1972. הסיוע המשפטי כולל ייעוץ משפטי וייצוג המבקשים בערכאות משפטיות המתבצע על ידי עורכי דין הממונים על ידי הסיוע המשפטי לפי החוק. המשרד נושא בהוצאות הכרוכות במתן השירות המשפטי, אשר בעיקרן הינן הוצאות בגין שכירת שרותי עורכי דין חיצוניים.
2. **ייצוג משפטי לחשודים, לעצורים, לנאשמים ולנידונים הזכאים לכך**
תמיכה זו מוענקת על ידי הסנגוריה הציבורית הפועלת מכוח חוק הסנגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995. הזכאות למתן ייצוג משפטי מטעם הסנגוריה הציבורית נקבעה בחוק. המשרד נושא בהוצאות הכרוכות במתן השירות המשפטי, אשר בעיקרן הינן הוצאות בגין שכירת שרותי עורכי דין חיצוניים.
3. **תמיכה לאפוטרופסים מקצועיים בגין חסרי אמצעים**
תמיכה זו מוענקת על ידי המשרד, בהתאם לסעיף 3א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 ולהוראת תכ"ס 6.2 בדבר תמיכה בגופים אחרים ובהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה. התמיכה מחולקת למוסדות ציבור וגופים המשמשים אפוטרופסים לחסרי אמצעים.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. תמיכה בבתי דין לממונות הדנים על פי המשפט העברי
 תמיכה זו מוענקת על ידי המשרד, בהתאם לסעיף 3א' לחוק יסודות התקציב ובהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.
 התמיכה מחולקת לבתי דין לממונות הדנים על פי המשפט העברי המהווים פרום חלופי ליישוב סכסוכים אזרחיים – עסקיים באמצעות יישום המשפט העברי. תמיכות אלה חולקו לראשונה בשנת 2018.

יב. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין

עסקאות שאינן חליפין הן עסקאות שאינן כוללות חליפין של ערכים, השווים בקירוב זה לזה, בין הצדדים לעסקה.
 הכנסות מעסקאות שאינן חליפין כוללות את סוגי ההכנסות הבאות:
 1. אגרות - סכומים שהמשרד גובה מכוח חוקים ו/או תקנות למעט סכומים שהמשרד גובה עבור גורמים אחרים.
 2. העברות - הכנסות מעסקאות שאינן חליפין שאינן מיסים ואגרות או תקציב.
 נכס הנוצר כתוצאה מעסקה שאינה חליפין נמדד בעת ההכרה לראשונה לפי שווי ההוגן במועד הרכישה. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין מוכרות בגובה הנכס שהוכר בגין אותה עסקה, בניכוי כל התחייבות שהוכרה.

יג. הכרה בהכנסות מעסקאות חליפין

הכנסות מהספקת שרותים

הכנסות משירותים שהוענקו נזקפות לדוח על הביצוע הכספי באופן יחסי לשלב השלמת העסקה, במועד הדיווח. אומדן שלב ההשלמה מחושב בהתייחס לסקירת העבודה שבוצעה.
 ההכנסות נמדדות לפי השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה או התמורה שיש זכאות לקבלה.

יד. הטבות לעובדים

1. התחייבויות בגין הטבות עובדים לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים. כאשר למשרד קמה מחויבות משפטית או משתמעת, שניתנת לאמידה מהימנה, למתן מענקים לעובדים, המשרד מכיר בהתחייבות זו במועד בו קמה המחויבות.

2. התחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד

בגין כל התחייבויות המשרד בגין סיום יחסי עובד מעביד נרשמות התחייבויות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה.

10. התחייבות בגין פנסיה תקציבית

תשלומי הפנסיה התקציבית לגמלאי המשרד מתבצעים על ידי מנהלת הגמלאות במשרד האוצר. בהתאם להוראת תכ"ס, המשרד רושם הוצאה בגין פנסיה תקציבית בסכום השווה ל- 20.83% מסכום המשכורת ברוטו לפנסיה של שנת הדיווח כנגד קרן הון בגין פנסיה תקציבית.

באור 3 - פקדונות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
1,257	963
432	468
1,689	1,431

פקדונות בנאמנות (ב. להלן)
 פקדונות בחשב הכללי (ג. להלן)

ב. כולל פיקדונות בבנק ישראל ובבנק הדואר בגין רשות הפטנטים. לרשות הפטנטים מוגשות בקשות לרישום פטנטים בינלאומיים. האגרות בגין הרישום בחו"ל נגבות על ידי משרד המשפטים ומועברות למוסדות בינלאומיים בחו"ל. אל מול פיקדונות אלה קיימת התחייבות כלפי ארגונים בחו"ל המוצגת ביתרת הזכאים. הפיקדונות הינם פיקדונות שקליים, בעוד שסכום ההתחייבות מסולק על פי שער דולר של ארה"ב.

ג. כולל פיקדון בחשב הכללי הצובר ריבית משתנה בשיעור ריבית בנק ישראל. הפיקדון כולל כספים המתקבלים למשמורת במשרד במסגרת הליכים המתנהלים בלשכות המפקח על רישום מקרקעין.

באור 4 - חייבים בגין עסקאות שאינן חליפין

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
46,503	50,847	הכנסות לקבל בגין אגרות שנתיות של רשם החברות והשותפויות (ב. להלן)
16,920	2,446	ביטוח לאומי
2,599	3,682	הכנסות לקבל מהמרכז לגביית קנסות (ב. להלן)
481	1,079	הכנסות לקבל בגין אגרות של הסנגוריה הציבורית
336	618	הכנסות לקבל בגין הפרקליטות
119	135	אחרים
66,958	58,807	
(2,541)	(2,542)	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים
64,417	56,265	

ב. **הכנסות לקבל בגין אגרות שנתיות של רשם החברות והשותפויות**
 על פי הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 כל חברה חייבת בתשלום אגרה שנתית בשיעור ובאופן שקבע שר המשפטים בתקנות.

בספרי רשם החברות והשותפויות קיימים חובות אגרה בפיגור ליום 31 בדצמבר, 2020 טרם חל עליהם דין התיישנות בסך של כ- 1.89 מיליארד ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 סך של כ- 1.91 מיליארד ש"ח).
 בישיבת הוועדה העליונה לפשרות מחיקות והסדרים במשרד האוצר מיום 18 בדצמבר 2018, הוחלט להמליץ על מחיקת חובות אגרה עבור חברות ללא פעילות כלכלית בסך 1.22 מיליארד ש"ח. נכון למועד חתימת הדוחות הכספיים, מחיקת החובות הנייל טרם בוצעה בפועל.
 הנהלת המשרד פועלת לגבייה מוגברת של חובות העבר, לרבות בדרך של שינויי חקיקה בנושא, כמו גם טיוב מערכת המידע והגבייה.
 סכום ההכנסות לקבל המוצג בדוחות הכספיים של המשרד, נובע מחובות אשר נוצרה זכאות לקבלן בשנת הדוח ובשנים שקדמו לה, ואשר התשלום בפועל בגינן צפוי להתקבל בשנים הבאות (ראה גם באור 7).
 הסכום נקבע בהתאם להערכת ההנהלה המתבססת על ניסיון העבר ועל הפעולות שנוקט המשרד לשיפור בגביית חובות העבר. הערכת סכום זה כרוכה במרכיב של אומדן וקיימת אי וודאות לגבי גובה הסכומים שייגבו בסופו של דבר (ראה גם באור 2 ו-2 יב').

כחלק מתהליך שיפור הגבייה מעביר המשרד חלק מהחובות הנייל לטיפול המרכז לגביית קנסות (להלן - המרכז).

סכומים אשר נגבו על ידי המרכז עד ליום 31 בדצמבר 2020 אך טרם הועברו למשרד נכון לאותו מועד, מוצגים בסעיף הכנסות לקבל מהמרכז לגביית קנסות.

באור 5 - חייבים בגין עסקאות חליפין

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
4,103	8,309	רשות מקרקעי ישראל (ב. להלן)
3,224	15,947	הוצאות מראש
662	424	משרדי ממשלה
217	212	אחרים
8,206	24,892	
(1,587)	(8,761)	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים
<u>6,619</u>	<u>16,131</u>	

ב. בשנת 2020 החוב נובע בעיקר משרותי שומה לשנים 2019-2020.

באור 6 - חייבים ויתרות חובה אחרים

הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
1,225	1,035	מוסדות בגין שכר
1,161	909	עובדים
537	465	אחרים
<u>2,923</u>	<u>2,409</u>	

באור 7 - יתרות חובה לזמן ארוך

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
41,162	43,058	הכנסות לקבל בגין אגרות שנתיות של רשם החברות והשותפויות (ראה באור 4)
13,696	13,756	פקדון בגין חידוש כלי רכב
1,142	928	קרן פיצויים עקב הליכים פליליים ב"ענבלי" (ב. להלן)
(1,142)	(928)	בנכוי הפרשה בגין תביעות עקב הליכים פליליים (ב. להלן)
<u>54,858</u>	<u>56,814</u>	

ב. כולל כספי קרן משותפת של משרד המשפטים ומשטרת ישראל, המנוהלת על ידי הקרן הפנימית לביטוחי הממשלה בהנהלת "ענבל - חברה לביטוח בע"מ" הקרן מיועדת לשם מימון פיצויים ו/או הוצאות משפט, שישולמו לזכאים לפיצויים בהתאם לסעיפים 80 ו-81 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ו/או בהתאם לסעיף 31 לחוק בתי המשפט נוסח משולב, התשמ"ד-1984 ו/או בהתאם לסעיף 38 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. הקרן הוקמה ביום 31 בדצמבר 2006. תקופת הפעלתה הינה 3 שנים, ובהתאם למסמכי הקמתה היא תחודש מידי תקופה. מדיניות המשרד הינה לבצע הפרשה לתביעות בסכום השווה ליתרת הכספים בקרן. במהלך שנת 2020 שולמו תשלומים מכספי הקרן בסך של כ- 217 אלפי ש"ח (בשנת 2019 כ- 936 אלפי ש"ח).

באור 8 - רכוש קבוע, נטו

א. הרכב:

סה"כ	אלפי ש"ח		חומרה ומחשבים	עלות
	שיפורים במושכר	ציד וריהוט משרדי		
366,548	94,572	118,529	153,447	יתרה ליום 1 בינואר 2020
17,897	9,330	3,365	5,202	תוספות במשך השנה
(1,006)	-	(72)	(934)	גריעות במשך השנה
<u>383,439</u>	<u>103,902</u>	<u>121,822</u>	<u>157,715</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
264,599	54,150	81,090	129,359	<u>פחת שנצבר</u>
27,865	6,890	7,343	13,632	יתרה ליום 1 בינואר 2020
(925)	-	-	(925)	תוספות במשך השנה
<u>291,539</u>	<u>61,040</u>	<u>88,433</u>	<u>142,066</u>	גריעות במשך השנה
<u>91,900</u>	<u>42,862</u>	<u>33,389</u>	<u>15,649</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
<u>101,949</u>	<u>40,422</u>	<u>37,439</u>	<u>24,088</u>	<u>עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020</u>
				<u>עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2019</u>

ב. מבנים וכלי רכב בשימוש המשרד

המבנים שבשימוש המשרד נמצאים בבעלות מינהל הדיור הממשלתי ומוכרים ממנו תמורת תשלומים תקופתיים. בהתאם להוראת תכ"ס, 2.2.19 משרדי ממשלה לא מכירים במבנים שהוקצו לשימושם על ידי מינהל הדיור הממשלתי כרכוש קבוע.

כלי הרכב שבשימוש המשרד מוכרים ממינהל הרכב הממשלתי תמורת תשלומים תקופתיים. בהתאם להוראת תכ"ס, 2.2.16 משרדי ממשלה לא מכירים בכלי רכב שהוקצו לשימושם על ידי מינהל הרכב כרכוש קבוע.

באור 9 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו

הרכב:

סה"כ	נכסים בפיתוח אלפי ש"ח	תוכנות מחשבים
483,769	2,232	481,537
171,745	116,940	54,805
(112,942)	(112,942)	-
<u>542,572</u>	<u>6,230</u>	<u>536,342</u>
196,179	-	196,179
51,723	-	51,723
<u>247,902</u>	<u>-</u>	<u>247,902</u>
<u>294,670</u>	<u>6,230</u>	<u>288,440</u>
<u>287,590</u>	<u>2,232</u>	<u>285,358</u>

עלות:

יתרה ליום 1 בינואר 2020

תוספות במשך השנה

גריעות במשך השנה

יתרת ליום 31 בדצמבר 2020

פחת נצבר:

יתרה ליום 1 בינואר 2020

תוספות במשך השנה

יתרת ליום 31 בדצמבר 2020

עלות מופחתות ליום 31 בדצמבר 2020

עלות מופחתות ליום 31 בדצמבר 2019

באור 10 - זכאים ויתרות זכות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
73,013	95,327
54,036	17,237
8,049	6,641
4,247	455
3,423	7,246
610	27
427	462
216	678
<u>144,021</u>	<u>128,073</u>

התחייבות לעובדים בגין ימי חופשה

הוצאות לשלם

החשב הכללי

ספקים ונותני שירותים

הכנסות מראש

אגרות המיועדות להעברה למוסדות בינלאומיים (ב. להלן)

זכאים בגין פקדונות תיקים המנוהלים בלשכות המפקח על רישום מקרקעין (ב. להלן)

אחרים

ב. ראה באור 3.

באור 11 - התחייבויות בגין תמיכות

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
142,777	152,663	בגין הסנגוריה הציבורית (ב. להלן)
46,616	47,812	בגין הסיוע המשפטי האזרחי (ב. להלן)
500	-	בגין בתי דין ועזבונו
<u>189,893</u>	<u>200,475</u>	

ב. ההתחייבויות הינן בגין שרותים משפטיים הניתנים במסגרת הסנגוריה הציבורית והסיוע המשפטי האזרחי. ראה באור 2 י"א.

באור 12 - התחייבויות בגין סיום יחסי עובד - מעביד

א. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
108,519	121,297	בשל פיצויי פיטורין
90,786	88,800	בשל ימי מחלה
<u>199,305</u>	<u>210,097</u>	

ב. בהתאם לחוקי העבודה וההסכמים הקיימים, מכוסות רוב התחייבויות המשרד, בגין פיצויי פיטורין, על ידי הפקדות שוטפות לקופות הגמל (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, הכוללת את קרנות הפנסיה, קופות הביטוח וקופות הגמל לתגמולים ולפיצויים, להלן- "קופות גמל"), מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג - 1963.

סכומי הצבירה בקופות הגמל הינם על שם העובד. קופות הגמל מקבלות על עצמן את חבות המשרד הנובעת מהסכמי העבודה ומשחררות את המשרד מתשלומים נוספים. יתרת ההתחייבויות הכלולה בדוחות הכספיים, הוערכה באופן שמרני כך שכל העובדים יהיו זכאים להשלמת פיצויי פיטורים.

ייתכן כי ישנם עובדים אשר אינם בתחולת סעיף 14 אך להערכת ההנהלה מדובר במספר שאינו מהותי ולפיכך לא בוצעה הערכה של סכומים אשר הופקדו בקופות הגמל ואשר אמורים להקטין את ההתחייבות בגינם.

התחייבות המשרד לתשלום פיצוי עבור ימי מחלה שלא נוצלו לעובדים הזכאים לכך בתוקף הסכמי עבודה, חושבה על בסיס שכרם האחרון של העובדים למועד הדיווח, לפי יתרת ימי המחלה שלא נוצלו למועד הדיווח.

ג. התחייבות המשרד בגין פנסיה תקציבית מכוסה על ידי מינהלת הגמלאות שבמשרד האוצר. על פי הוראת החשב הכללי, החל משנת 2012 חישוב העלות השנתית של ההטבה הרעיונית בגין עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית בדוחות המשרד נקבע לכ- 20.83% מעלות השכר הפנסיוני השנתי.

באור 13 - הפרשה לתביעות משפטיות

המשרד מהווה צד בתביעות אזרחיות שונות המוגשות נגדו, אשר בחלקן עשויות להסתיים בפשרות או בפסקי דין נגד המשרד אשר עשויים לחייבו במתן פיצוי כספי. ההליך השיפוטי עשוי לעיתים להימשך על פני מספר תקופות חשבונאיות, כאשר לאורך התקופה, אומדן הסכום שבו יחויב המשרד יכול להשתנות. הנהלת המשרד ויועציו המשפטיים, העריכו כי צפוי שחלק מתביעות אלה יגרמו למחויבות המשרד וכי קיים אומדן מהימן של סכום המחויבות.

כנגד המשרד הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך הפעילות הרגיל בסכום כולל של כ- 94 מליוני ש"ח. בגין התביעות האמורות נערכו הפרשות בסך של כ- 21 מליוני ש"ח. לדעת הנהלת המשרד המסתמכת על חוות דעת של יועציו המשפטיים, ההפרשות הקיימות בספרים מספיקות לכיסוי ההפסדים הצפויים בגין התביעות האמורות.

כנגד מספר גורמים, והמשרד ביניהם, הוגשו בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגית בסכום כולל של כ- 288 מליוני ש"ח (חלק המשרד). בגין התביעות האמורות נערכו הפרשות בסך של כ- 390 אלפי ש"ח. לדעת הנהלת המשרד המסתמכת על חוות דעת של יועציו המשפטיים, ההפרשות הקיימות בספרים מספיקות לכיסוי ההפסדים הצפויים בגין התביעות האמורות.

כנגד המשרד הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך הפעילות הרגיל בסכום כולל של כ- 29 מליוני ש"ח. הנהלת המשרד, בהסתמך על יועציה המשפטיים, מעריכה כי סיכויי התביעות קלושים או שלמשרד טענות הגנה טובות כנגד התביעות. לאור האמור לעיל, המשרד לא כלל בספרים הפרשה בגין התביעות האמורות.

בנוסף, הוגשו כנגד המשרד תביעות משפטיות הנובעות ממהלך הפעילות הרגיל בסכום כולל של כ- 93 מליוני ש"ח. לדעת הנהלת המשרד, בהסתמך על יועציה המשפטיים, אין ביכולתה להעריך את סיכוייהן בשלב זה, לפיכך לא נכללה הפרשה בספרים בגינן.

באור 14 - הכנסות מאגרות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
326,683	301,820	אגרות מרשם החברות והשותפויות
113,962	115,369	אגרות מרשות הפטנטים
91,427	86,540	אגרות מרישום והסדר מקרקעין
60,223	50,724	אגרות מרשם המשכונות
107,019	94,125	אגרות אחרות
699,314	648,578	

האגרות השנתיות של רשם החברות והשותפויות נרשמות על בסיס צבירה. רישומן של אגרות אלה נעשה על בסיס אומדן אשר הינו בעל מרכיב של אי וודאות (ראה באור 4). ההכנסות מיתר האגרות נרשמות ברובן בעת גבייתן (קרי על בסיס מזומן) ולא על בסיס צבירה.

להערכת הנהלת המשרד, סכום ההכנסות לקבל בגין אגרות אשר לא נרשמו בספרי המשרד על בסיס צבירה לתאריכי הדיווח (עקב רישומן על בסיס מזומן), אינו מהותי בהתייחס לדוחות הכספיים של המשרד.

באור 15 - הכנסות מהעברות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
103,360	101,525	תקבולים מהאפוטרופוס הכללי ואחרים
17,960	17,470	החזר הוצאות משפט
130	100	תקבולים בגין עזבונות
216	60	הכנסות מהשתתפות ברכישת רכבים
<u>121,666</u>	<u>119,155</u>	

באור 16 - הכנסות אחרות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
-	9,977	עודפי האפוטרופוס הכללי
588	550	השתתפות זכאים לייצוג מתוקף חוק הסיוע המשפטי
<u>588</u>	<u>10,527</u>	

באור 17 - הכנסות מעסקאות חליפין

כוללות בעיקר הכנסות משירותי שומת מקרקעין על ידי השמאי הממשלתי.

באור 18 - שכר עבודה והטבות לעובדים

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
1,200,633	1,244,726	שכר עבודה
21,525	21,409	הוצאות בגין פנסיה תקציבית
16,573	33,107	הוצאות בגין הפרשות שכר (חופשה וסיום יחסי עובד-מעביד)
5,708	6,672	הוצאות בגין פרישת עובדים
<u>1,244,439</u>	<u>1,305,914</u>	

ב. להלן פרטים לגבי אוכלוסית העובדים במשרד על פי הדירוגים השונים:

31 בדצמבר		
2019	2020	
עובדים		
1,266	1,237	פרקליטים וסגורים ציבוריים
1,176	1,135	מתמחים וסטודנטים
726	694	מינהלי
670	686	מח"ר ואקדמאים
584	582	משפטנים, יועצים משפטיים והשירות המשפטי
145	140	בוחני פטנטים
90	85	עובדים בכירים
85	82	כלכלנים
62	60	מוקבלים לשופטים ונושאי משרה שיפוטית (קאדים)
<u>180</u>	<u>264</u>	אחרים
<u>4,984</u>	<u>4,965</u>	

ההטבות להן זכאים העובדים כוללות בין השאר: ביגוד, הבראה, מענק יובל, ספרות מקצועית, דמי חבר לאגודות השונות בהתאם לדירוז, החזר שכר לימוד והשתלמויות, פרס המשרד/ עובד מצטיין.

באור 19 - תמיכות

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
361,379 *	371,219	זכויות ברוטו (ב. להלן)
(45,000)	(19,000)	בניכוי - השתתפות המוסד לביטוח לאומי
19,151	21,338	תמיכות לאפורופוסים מקצועיים (ג. להלן)
630	-	אחרות (ד. להלן)
<u>336,160</u>	<u>373,557</u>	

ב. הסעיף כולל עלויות בגין תשלום לעורכי דין חיצוניים, לעובדים סוציאליים, ולמוסדות רפואיים. עלויות בגין שכר עובדי המשרד הפועלים בתחום התמיכות, נכללות בבאור 18א' - שכר עבודה והטבות לעובדים. עלויות בגין שכר דירה והוצאות אחרות הקשורות באותה פעילות נכללות בבאור - 21 הנהלה וכלליות.

ג. החל משנת 2016 המשרד בחר להגן על אוכלוסיית חסרי האמצעים הנוקקים לשירותי אפורופוסות על ידי חלוקת תמיכות לאפורופוסים מקצועיים הנותנים שירותים לחסרי אמצעים. התמיכות חולקו ל- 6 אפורופוסים מקצועיים עבור טיפול בכ- 2,700 חסרי אמצעים. התשלום לכל תאגיד חושב לפי מספר חסרי האמצעים שקיבלו שירותי אפורופוסות מאותו תאגיד ואופי האפורופוסות.

ד. המשרד גיבש מבחני תמיכה בבתי דין לממונות הדנים על פי המשפט העברי, המהווים פורום חלופי ליישוב סכסוכים אזרחים-עסקיים באמצעות יישום המשפט העברי וזאת במטרה לקדם את המשפט העברי כיסוד לחקיקה ולפסיקה על פי סדר חוקי מדינת ישראל. תמיכות אלה חולקו לראשונה בשנת 2018.

* סווג מחדש.

באור 20 - הוצאות תפעוליות

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
191,726	195,787	תפעול ותחזוקה (ב. להלן)
73,760	79,588	פחת והפחותות
3,080	4,885	שכירות וחכירה
129,175	163,980	תחזוקה מחשוב וציוד (ג. להלן)
* 43,105	38,705	הוצאות ייעוץ תפעוליות
<u>440,846</u>	<u>482,945</u>	

* סווג מחדש

באור 20 - הוצאות תפעוליות (המשד)

ב. הוצאות תפעול ותחזוקה :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
52,264	58,627	שמירה ואבטחה
44,332	40,805	תחזוקת מבנים
23,045	25,250	ארנונה ומים
10,582	12,874	ניקיון
9,167	9,046	קבלני משנה
8,795	7,280	חשמל ואנרגיה
5,212	3,216	תחזוקת רכבים
15,391	15,355	הוצאות תחזוקה אחרות
22,938	23,334	הוצאות תפעול אחרות
<u>191,726</u>	<u>195,787</u>	

ג. תחזוקת מחשוב וציוד :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
67,548	107,443	הוצאות שכר עובדי מחשוב
30,722	39,703	תחזוקת תוכנה
30,461	16,487	תחזוקת חומרה
444	347	תחזוקת תקשורת
<u>129,175</u>	<u>163,980</u>	

באור 21 - הוצאות הנהלה וכלליות

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
*2019	2020	
אלפי ש"ח		
88,378	93,716	שכירות מבנים וציוד (ב. להלן)
19,533	9,950	ייעוץ מקצועי
56,876	48,381	משרדיות
728	7,185	חובות מסופקים
8,483	2,420	הדרכה והשתלמויות
2,908	12,478	משפטיות
<u>176,906</u>	<u>174,130</u>	

ב. מבני המשרדים בהם פועל המשרד, מוחכרים בחכירה תפעולית ממינהל הדיור הממשלתי. בהתאם להוראת תכ"ס 2.2.19 חיובי מינהל הדיור הממשלתי בגין דמי השתתפות נרשמו כהוצאה שוטפת בספרי המשרד בתקופת החיוב.

* סווג מחדש.

התחייבויות שוטפות	ביצוע			ביאור	תיאור	תחום פעולה
	נטו	הכנסה מיועדת	ברוטו			
346.9	1,642.6	(732.6)	2,375.2	א	משרד ראשי	851
-	3.6	-	3.6		אחרים	
346.9	1,646.2	(732.6)	2,378.8		סך הכל	

שיעור השינוי					ביצוע רב שנתי (נטו)					
2020/2019	2019/2018	2018/2017	2017/2016	2016/2015	2020	2019	2018	2017	2016	2015
1.2%	3.7%	5.7%	9.4%	10.0%	1,646	1,626	1,568	1,484	1,357	1,234

א. תחום פעולה זה מיועד למימון תקציב שכר של כלל יחידות המשרד וכן תקציב הוצאות והכנסות עבור פעילות כלל יחידות המשרד בין היתר: הייעוץ המשפטי לממשלה וייעוץ חקיקה, פרקליטות המדינה, תשלומים על פי חוק הסיוע המשפטי, תשלומים על פי חוק הסנגוריה הציבורית, תשנ"ו-1955, רשות הפטנטים, רשות התאגידיים, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אגף שומת מקרקעין, מנהלת היחידות המקצועיות, הנהלת בתי הדין השרעיים, הנהלת בתי הדין הדתיים הדרוזיים, הרשות להגנת הפרטיות, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תיאום המאבק בסחר בבני אדם, תיאום המאבק בגזענות, היחידה הממשלתית לחופש המידע, בתי הדין המנהליים לפי חוק הכניסה לישראל, אגף בירור תלונות נחקרים, מחלקת חנינות, נציבות תלונות הציבור על שופטים, היחידה לענייני עדות דתיות, מחלקת 'רשומות' וכן יחידות מטה הנהלת המשרד.